

Liet izhaja vsak dan zjutraj raz
8 mesece L. 22.—, pol leta L. 3
L. 650 več. — Posamezne številke
v širokosti 1 kolone (72) —
smrtice, zahvala, posila, v
Mali opisi: 3. — sredo, najmanj

BIBLIO

SKA

Kerenski o Rusiji in boljševizmu

V poročilu iz Pariza pripoveduje publicist Karel Benedek o razgovoru, ki ga je imel z Aleksom Kerenskim o razvoju stvari v sedanji Rusiji. Že po dejstvu, da je ta politična oseba igrala vodilno vlogo v času dogodkov, ki so zrušili caristično vladavino, so izjave Kerenskega velike pomembnosti. Kerenski je bil pravi povzročitelj velike ruske revolucije in potem predsednik kratkodobne demokratske republike v Rusiji. Bil je neposredni predhodnik Lenina. Pa tudi po svoji vsebini so izjave Kerenskega velesignifikantne pri presojanju današnjega položaja v Rusiji. Čeprav moramo pri tem upoštevati tudi verjetnost, da riše z nekoliko pretemnimi barvami radi dejstva, že gotovo omenjenega: da je namreč Kerenski odpiral poti drugim, ki so ga pregnali in jim ni prijatelj in so-mišljenik.

Kerenski ugotavlja, da je socializem, a ne marksizem, kar Marks da je živel v drugačnih časih in se zato njegova naziranja ne morejo prilagoditi današnjim razmeram. Sicer pa je Marks sam, v poznejših letih — ko je dozoril in se izboljšal — vedno ponavljal, da socializem more uspevati edino le v zraku politične demokracije. Diktatura in tiranstvo sta torej — naglašal Kerenski — v kričnem nasprotju z nauki Marksa. «Jaz nisem — nadaljuje Kerenski — človek doktrin. Vsaka teorija je okosteljena, ker je življenje elastično in spremenljivo. Tudi marksisti morajo svoje doktrine prilagajati razvoju. Svetovna vojna je izpremenila takorekoč vse naše življenje in nemški socializmi n. pr. že začnjenj izvajati posledice iz naukov svetovne vojne.»

Kerenski trdi, da boljševiki nimajo nič opraviti z Marksom in socializmom. Marks ni niti teoretičen predhodnik Lenina. Nato je izvajal Kerenski: «Revolucija, ki smo jo jaz in moji pri-staši dovedli do zmage, ni bila nikakoli predhodnica boljševskega prevrata. Mi smo hoteli ustvariti demokratsko rusko republiko in prava krivda na boljševizmu zadeva tiste, ki so se uprli našim stremiljem dolgi let. Že ob izbruhu vojne sem jaz prerokoval, da svetovna vojna potisne Rusijo v najstrašnejše notranje zmešnjave, če se bo vlada upirala potrebnim dalekosežnim reformam. — On da je hotel izvesti demokratsko zemljiško reformo, kar pa so ustvarili boljševiki, da ni agrarna reforma, marveč agrarna anarhija. «Srednjeevropski — je naglašal Kerenski — niti ne slutijo, kaj se v resnici dogaja v Rusiji. Tam ni nikakega socializma in nikakega komunizma in prav nič sličnega. Pravo tolmachenje boljševskega sistema bi bilo morda: organizirano razpadanje. Takoimenovani čisti leninizem je že davno prišel v konkurz, na tega niti v Moskvi ne mislijo več.»

Nato zatrjuje Kerenski, da ne fašizem, ne najhujša reakcija se ne dasta primerjati z razmerami v sedanji Rusiji. «Jaz sem bil zagrižen sovražnik carizma in sem ga zrušil, vendar vam pravim: car je bil liberalen in demokratski vladar v primeru z današnjimi mogotci v Rusiji. Rusija je edina dežela na svetu, kjer ni nikake opozicije. V tej deželi ni nikakega tiska, razen vladnega, nobene stranke razen vladne stranke. Kdor bi se drznil imeti drugačno mnenje, je ob glavo. Ravno kar čitam v danes došlih moskovskih listih, da je bil zopet ustrelen neki revolucionarni socialist, ker je bil v letu 1918., za časa oboroženih intervencij, član nekeke turkестanske protiboljševske vlade. Ko je ta protirevolucionarni poizkus ponesrečil, se je povrnil rečeni sodrug k svoji ženi v Rusijo, kjer je potem sedem let mirno živel pri svojem delu in se izogibal vsake politike. Rad bi neke anonimne ovadbe so ga radi njegovega delovanja v letu 1918 sedaj naenkrat zaprli in ga postavili ob steno. Tako so pomorili ljudi kupoma. V najhujših časih carskega gospodarstva ni bila Sibirija tako preporna političnih deportirancev, kakor v času komunistične vlade. Oglejte si emigracijo! Ni podobna ne madžarski, ne katerisibidi drugi — recimo po veliki francoski revoluciji. Nista pobegnili samo aristokracija in veliki kapital, marveč tudi vsa ruska inteligencija, posebno pa vsi elementi naprednega mišljenja. Vsi, ki so se borili proti carizmu in gladili pot revoluciji, so morali bežati, da so se odtegnili nasilni smrti.»

Na vprašanje publicista, kako bi se mogel zrušiti boljševizem, je odgovoril Kerenski: «Tri dni svobode, da bi mogli v Moskvi govoriti pred ljudstvom. Bistvo boljševizma je tiranstvo. Ker pa se narodno gospodarstvo ne more razvijati brez svobode, potiskajo boljševiki razvoj Rusije za petdeset let nazaj. Pred vojno je imela Rusija že znatno industrijo. Sedaj je vse upropasteno, je le še par žalostnih ostankov. Financijalni položaj Rusije je, če možno, še slabši. Glasnejše nego besede

govori dejstvo, da boljševiki obletajo vse bankirje vse Evrope, ker morajo že davno živeti le še od milosti inozemskega kapitalizma. Res je sicer, da je bila caristična Rusija zadolžena. Toda ta posojila so bila investirana in so bila plodna. Sedaj nima dežela nikakega premoženja in narodno imetje se je v teku enega desetletja skrčilo na desetinno. Gospodarski red boljševikov pomeni smrt.»

Kerenski ne more napovedovati, koliko desetletij ali koliko dni se bodo boljševiški diktatorji še držali, gotovo pa da je, da tendenca časa deluje proti njim. Na mestu pogubljenе industrije da se opaža neki nov in povsem primitivni kapitalizem. Kerenski je uverjen, da se bo ta novi kapitalizem razvijal in od dneva do dneva napredujoča gospodarska obnova da izsili, poleg gospodarskih, tudi politične svobode. To pa ravno zato, ker se gospodarstvo ne more razvijati brez svobode. Sedanja pasivna vztrpnost ruskih mas, po mnenju Kerenskega nič ne dokazuje. «Razumljivo je, da so se nižji sloji iz početka navduševali za boljševike, kakor je bila razumljiva Lenina zmagata proti meni. Med krvavo vojno, v največji bedi, v razburjeni atmosferi uspešnih državljanskih revolucij — ko je bil zrahljan vsak red, vsaka disciplina in varnostna služba — je začel kup demagogov propovedovati ljudstvu, da odslej ne bo več nikakega vojaštva, nobenega plačevanja davkov, da bo vsakdo lahko jemal, kar bo hotel: zemljo, hišo, denar — vse da pripada vsem! Ob takih razmerah bi bil Lenin v katerisibidi državi, tudi v Parizu ali Londonu, dosegel isti uspeh. Ko pa je prišlo do obračuna: delo, plačevanje davkov, stradanje, rdeča straža, rdeča vojska, rdeča disciplina — je postajala stvar znatno neprijetnejša. In danes ga ni nobenega inteligentnega človeka, ki bi se mu ne bilo še omrzilo boljševiško gospodarstvo. Celo industrijski proletarijat je po velikem delu prešel v protirevolucionarni tabor.»

Na vprašanje, ali ni kmetstvo zadovoljno sedaj, ko orje lastno zemljo in živi baje v blagostanju, se je Kerenski skliceval na govor Buharina na komunističnem strankinem shodu dne 26. januarja, kjer je govornik naglašal, da največji problem Rusije je preoblikovanje s kmetiskim prebivalstvom. Kerenski vzklaja: «Kako krvava ironija. Na neobdelanih ruskih poljih z redkim prebivalstvom bega šestnajst do osemnajst milijonov gladujočih brezposelnih kmetov (tako je rekel Buharin sam!), ker ne morejo obdelovati zemlje radi pomanjkanja kapitala, semena in orodja. In sedaj odhajajo v krdelih v Sibirijo, kjer iščejo novih možnosti... Te podrobnosti posnemam iz boljševških listov.»

Na tozadevno nadaljnje vprašanje je izjavil Kerenski: «Svetovna vojna je sicer izzvala notranjo krizo v kapitalizmu, ne pa krize kapitalizma. Evropsko denarno gospodarstvo trpi sicer še vedno in težko pod posledicami svetovne vojne. Tem bolj ojačano pa je izšlo iz vojne vihrje n. pr. ameriško. V današnjem svetu je evropska celina komaj več nego provinca in če bi hoteli Evropo smatrati kot zaključeno celoto, bi bilo to naravnost provincialno naziranje.»

Izpraševalec je pripomnil, da si take kratkovidnosti ne more domnevati niti pri komunistih, ki tirajo z vneto svojo propagando v vseh delih sveta. Če bi bil položaj tako slab, ne bi trošili milijonov za tako povsem breznašno stvar. Kerenski je odgovoril: «Oklepajo se vsake biljke. Najboljši primer za to daje sedaj slučaj z Zinovievim. Bil je največji gorečnej svetovne revolucije. Razočaral je in odžagal so ga. Naslednjega dne je izbruhnila generalna stavka v Angliji in Zinoviev je bil točno zopet na pozorišču, ker so se v Moskvi nadejali: sedaj pa začnjenj prevrat, angleški kapitalizem bo skoro odpravljen — so se radovali. Zinoviev je menda vendar prav imel! Tudi v drugih delih sveta ne gre boljše s propagando svetovne revolucije. Ponavlja se vedno isto dogajanje. Boljševiki se postavljajo za vsako nacionalistično revolucijo, da gredo takorekoč v žerjavico po kostanj za njimi. Nacionalisti v svoji stiski sprejemajo prav radi boljševiško pomoč. Toda čim so preko prvih težav, nočejo imeti nič več opraviti s komunizmom.»

Kerenski izjavlja, da je bil tudi v zmagovitih dneh Lenina uverjen, da boljševiška propaganda ne more zavajati sveta ter da boljševizmo ne odpravi sedanjega kapitalističnega svetovnega reda...

Zmelo na Kitajskem

PEKING, 8. Sijro se vesti, da so generala Vupejfuja na potu v Peking, kjer se je hotel pogajati z maršalom Čangsolinom, zajele lastne čete.

PARIZ, 8. Zunanje ministrstvo je prejelo poročila, da so izbruhnili na južnem Kitajskem resni nemiri. Veliko število francoskih misijonarjev in naselbin je bilo oplenjenih.

Senat o vprašanju cest

RIM, 8. Ob otvoritvi današnje seje je predsednik sporočil, da se bo jutri ob 16. uri senat sestel k tajni seji. Razpravljal bo o notranjem proračunu in o poročilu komisije za verificiranje imenovanj novih senatorjev.

Po prečitavanju nekaterih predloženih zakonskih predlogov je senat prešel na razpravo o proračunu ministrstva za javna dela. Sen. Bevilone je razpravljal o vprašanju vzdrževanja cest; zakon Carnazza iz l. 1923. dosedaj še ni bil izvajan in odgovornost za vzdrževanje cest je na nejasen in negotov način porazdeljena med državo, pokrajine in občine.

Postavke v sedanjem proračunu predvidevajo za ceste samo 100 milijonov, medtem ko je lani ministrstvo za javna dela razpolagalo v isto svrhu s 120 milijoni. Za izvedbo zakona iz leta 1923 pa bi bilo treba določiti za ceste 200 milijonov. Fašistovska vlada ni v tem oziru prinesla nikakega izboljšanja.

Sen. Dallolio Alfredo je poudarjal potrebo ureditve vprašanja železnic v Julijski in Tridentski Benečiji, ki so tudi v stratežnem oziru velikega pomena.

Govorilo je še par drugih senatorjev, nakar je minister za javna dela Giurati povedal, da je za ceste določenih 130 milijonov lir, kar pa seveda še ni dovolj. Statistika cest v Italiji ne obstaja, pa bo treba tudi to stvar urediti. Ustanovilo se bo posebno glavno ravnateljstvo za ceste, ki se bo pečalo tudi z deli v pristaniščih.

Senat je proračun odobril.

Pričetek razprave o proračunu ministrstva za narodno gospodarstvo

Senat je prešel nato na razpravo o proračunu ministrstva za narodno gospodarstvo. Sen. Ciccotti je omenil nekatere strani trgovinske bilance, ki niso nikakor dobre; rekel je pa, da bi se trgovinska bilanca Italije gotovo dala izboljšati, ko bi se dalo večjo pobudo izvozu in omejilo uvoz. Treba bo skrbeti za večji razmah poljedelstva, živinoreje, sviloreje in to posebno v južnih krajih države. Industrijo bo treba tehnično bolj organizirati in sploh bo treba še marsikaj drugega storiti za izboljšanje trgovinske bilance.

Seja je bila nato zaključena. Prihodnja javna seja senata se bo vršila v četrtek.

Razpelo v univerzitetnih dvoranh

RIM, 8. V skladu s tem, kar je bilo že storjenega na šolah, je naučni minister z novo odredbo določil, da se ima v vseh učnih dvoranh kr. univerz, visokih šol in umetniških akademij razobesiti razpelo.

Balugdžić v avdienci pri kralju

RIM, 8. Nj. Vel. kralj je včeraj ob 10.30 sprejel v svečani avdienci g. I. Balugdžića, polномоћnega zastopnika kraljevine SHS, ki mu je predložil poverilne listine.

Novi perzijski poslanik v Rimu

RIM, 8. Nj. Vel. kralj je sprejel včeraj v svečani avdienci nj. eks. Abeghacena Hamida, novega perzijskega poslanika, ki mu je predložil poverilne listine.

Rastignac pri milanskem «Secolo»

MILAN, 8. «Secolo» objavlja: Z današnjim dnem zapušta dr. Italo Zingarelli ravnateljstvo lista, katero prevzame sen. Vincenzo Morello (Rastignac).

Gibanje italijanskih delniških družb v maju

MILAN, 8. Fašistovska bankarska zveza sporoča sledeče o gibanju italijanskih delniških družb v preteklem mesecu: Ustanovilo se je 149 novih družb z glavnico 47.191.150 L, drugih 194 je zvišalo glavnico za skupno 423.509.291 L. Vsota vseh investicij je znašala tako 470.700.441 L. Nasproti temu je bilo zabeleženih 60 likvidacij z skupno 62.065.250 L in 43 likvidacijskih redukcij za 135.079.079 L. Skupna vsota desinvesticij je znašala torej 197 milijonov 144.329 L. Tako ostane čistih investicij v mesecu maju za 273.556.112 L.

Grčija odklonila zahtevo Jugoslavije

ATENE, 8. Grška vlada je odklonila zahteve, ki jih je stavila Jugoslavija. Šlo je za gradnjo drugega železniškega tira iz Gjevgejlije v Solun, ki naj bi bil služil izključno jugoslovanskemu prometu, kakor tudi zato, da ne bi smel noben grški vlak več voziti v jugoslovansko pristojo v Solunu. Grčija bo zahtevala od Bolgarije, Rumunije in Jugoslavije, da ji zagotovijo telefonski priključek iz Aten v Sofijo, Beograd ter preko Beograda v Bukarešto, Dunaj, Rim in Pariz.

Nadaljevanje rusko-francoskih pogajanj

PARIZ, 8. Včeraj so se zastopniki Francije in Rusije sestali k plenarni seji. Po proučitvi dosedanjega dela pogajanj so zastopniki ugotovili, da se pogajanja lahko normalnim putem nadaljujejo.

Obtožnica proti Zaniboniju in tovarišem

radi nameravanega atentata na on. Mussolinija — Razprava se bo pričela meseca julija?

RIM, 8. Kakor poroča «Tribuna», je bila te dni predana obtožbeni sekciji obtožnica generalnega državnega pravdnika za sodno postopanje proti krivcem nameravanega atentata na osebo ministrskega predsednika Mussolinija. V obtožnici je razen bivšega poslanca Tita Zaniboni in generala Cappello navedenih še 12 oseb, in sicer: Ulisse Ducci, Ferruccio Nicoloso, Cesare Padovani, Samuele Cesar Benon, Ugo Riva, Alessandro Tomada, Luigi Calligaro, Ezio Celotti, Lucia Paoluzzi, Angelo Urselle in Domizio Torrigiani. Imenovani so obdolženi, da so dne 4. novembra 1925 v Rimu, kakor tudi prej drugod, pripravljali in snovali dejanja, ki naj bi nasilnim potom dovedla do izpremembe obstoječega državnega reda in vladnega sistema, pri čemer so se posluževali tajne propagande in z njo hujskali proti vladi in državnim ustanovam. Obdolženi so tudi, da so s tem zločinskim namenom nabirali finančna sredstva, da so nameravali umoriti nekatere izmed najbolj izpostavljenih voditeljev fašizma ter da so pripravljali atentat na življenje ministrskega predsednika Mussolinija. Tega nameravanega atentata, kateremu je imel slediti splošen prevratni pokret, je v glavnem obdolžen Zaniboni, ostali obtoženci so pa obdolženi sokrivde pri nameravanem umoru.

Obtožnica končno zahteva, da morajo Zaniboni, Cappello, Ducci, Nicolosi in Urselle, ki je pa odsoten, priti pred sodišče. Razprava se bo najbrž pričela meseca julija.

Izpremembe v klubu HSS

Pavle Radić predsednik kluba

BEograd, 8. (Izv.) Danes popoldne je imel radićevski klub sejo, na kateri se je nanovo konstituiral. Radićevci opravljajo izpremembo s tem, da je dosedanji predsednik kluba K. Kovačević odstopil iz zdravstvenih razlogov.

Za novega predsednika je bil izvoljen Pavle Radić, podpredsednika pa sta Nikola Pernar in K. Kovačević.

Kandidat za II. podpredsednika narodne skupščine se ni bil določen in zato se bo jutri spet vršila seja kluba. Klub bo za to mesto predlagal najbrž K. Kovačevića in zdi se, da vesti o njegovi boleznii ne odgovarjajo resnici. V političnih krogih pravijo, da je Kovačević moral odstopiti od predsedništva kluba najbrž zato, ker je na to mesto hotel priti Pavle Radić, ki bi pri bodočih kombinacijah rad prišel v poštev.

Trgovinska pogodba z Italijo pride danes pred jugoslov. nar. skupščino

BEograd, 8. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine so nekateri ministri odgovarjali na razna vprašanja poslancev. Izglasovane so bile nekatere izpremembe finančnega zakona, ki se nanašajo na invalidnino.

Skupščina bo jutri razpravljala o ratifikaciji trgovinske in plovne pogodbe z Italijo ter o veterinarskih konvencijah.

Novinar pred sodiščem

BEograd, 8. (Izv.) Pred beograjskim sodiščem se je danes dopoldne vršila razprava o tožbi dr. Žerjava proti novinarju Momčilu Ivaniću radi obrekovanja v listu «Radikal», kjer je Ivanić pisal, da je dr. Žerjav sklenil pogodbo z neko zagrebško lesno družbo, ki je oškodovala državo za 30 milijonov in pol dinarjev. Ivanić je v svojo obrambo držal govor, ki je trajal nad 2 uri. Dr. Žerjav je bil pri razpravi osebno navzoč. Razsodba bo proglašena jutri.

Francoski izletniki v Ljubljani

LJUBLJANA, 8. (Izv.) Popoldne je iz Beograda preko Zagreba prispelo v Ljubljano 280 francoskih parlamentarcev, pevec in industrijalcev. Na kolodvoru so jih sprejeli zastopniki raznih korporacij in velikanska množica občinstva. Pred magistratom jih je uradno pozdravil gerent dr. Puc. Nato so gostje odšli v «Zvezdo», kjer so priredili javen koncert. Ogledali so si nato mesto in se povrnilo nato na kolodvor, kjer se je vršila poslovilna večerja. Pel je «Ljubljanski Zvon» in svirala je godba. Prisrčno pozdravljeni so nato gostje odšli. Odnegli so iz Ljubljane najlepši vtis.

Portugalski generali hočejo posnemati Mussolinija

LONDON, 8. Poročevalcu lista «Daily Mail» je portugalski general Gomez Costa izjavil, da bo vpeljal sistem vladanja po zgledu Mussolinija in gen. Prima de Riveria.

Vprašanje odpravnine nemškim knezom

Pismo predsednika Hindenburga

BERLIN, 8. Vprašanje referenduma za razlastitev bivših nemških knezov je stopilo v akuten štadij zavoljo pisma državnega predsednika Hindenburga, ki ga je včeraj objavil «Lokal-anzeiger». V tem pismu pravi Hindenburg med drugim, da smatra omenjen referendum osebno za veliko krivico in za obojansko vredno pomanjkanje nacionalnega čuta in hvaležnosti. Referendum da krši načelo morale in pravičnosti ter odpira nemški državi pot do prepada. V republikanskih krogih je vzbudila ta izjava velikanski vtis in socialisti državnega predsednika ostro napadajo. Njih vodstvo je vložilo v državnem zboru interpelacijo. Ker se sedaj najbrže ne bodo zdržali glasanja, ko pojde za sprejem ali odklonitev vladnega kompromisnega načrta, ki naj bi izjalovil referendum, je pričakovati krize v državnem predstvedstvu. Če socialisti glasujejo proti temu načrtu, ki hoče rešiti vprašanje odškodnine bivšim knezom, ostane vlada v manjšini.

Pogajanja med Francijo in Španijo za ureditev maroškega vprašanja

PARIZ, 8. «Matin» poroča iz Madrida, da bo španski general Jordana dospel dne 12. junija v Pariz, kjer se bodo nadaljevale razprave o Maroku, predvsem glede vprašanja uprave španskega območja. Španska vlada je baje trdno odločena, da zasede Rif; mesto Scesciauen, versko središče podvrženih rodov, naj bi postalo glavno špansko oporišče. Po rešitvi osnovnih vprašanj se bodo francoski in španski delegati dogovorili o upravi pomirjenih pokrajin. Baje bo v obeh conah uvedena enaka politična uprava. Pri določitvi mej bo treba upoštevati strateški položaj.

Brazilijski izstopila iz Družbe narodov

PARIZ, 8. Neka vest iz Rio de Janeiro sporoča, da se je Brazilijska odločila izstopiti iz Družbe narodov, ker se je Svet Družbe narodov uprl zahtevi Brazilijske po stalnem sedežu v Družbi. Med tem je bilo odločeno, da se brazilijski zastopniki ne bodo udeleževali dela plenarne seje Družbe narodov, ki se bo vršila v septembru. Brazilijska vlada bo poslala v bližnjem času v Zenevo posebno noto z uradno izjavo o svojem odstopu.

Program nove švedske vlade

STOCKHOLM, 8. Člani novega kabineta so včeraj pred vladarjem položili prisego.

Ministrski predsednik je v zbornici prečital vladno deklaracijo. Vlada si bo še nadalje prizadevala, da sporazumno z drugimi državami utrdi svetovni mir in se bo v tem pogledu držala smernic, katere so bile že več let merodajne za švedsko zunanjo politiko.

Kar se notranje politike tiče, bo nova vlada nadaljevala reforme po liberalnih načelih.

Turčija ratificirala mosulsko pogodbo

ANGORA, 8. Narodna skupščina je ratificirala mosulsko pogodbo, sklenjeno med Anglijo in Turčijo. Ratificirala je tudi turško-sirijski dogovor.

Novi litvanski predsednik

KOVNO, 8. Novi predsednik litvanske republike Kazys Grinius, ki so ga včeraj izvolili, je danes nastopil svoje mesto. Rodil se je l. 1867. in se je v rani mladosti udeleževal gibanja za osvoboditev litvanskega naroda. Znan je kot organizator in publicist in je eden izmed ustanoviteljev in vodij kmetijske stranke. Bil je član litvanske zbornice v vseh legislaturah in ministrski predsednik od 13. junija 1920. do 2. februarja 1922.

Gavrilović pri Pangalosu

ATENE, 8. Predsednik Pangalos se je vrnil v Atene, potem ko je posetil Epir, kjer ga je prebivalstvo sprejelo z navdušenjem. Jugoslovanski poslanik Gavrilović je imel z njim razgovor, nakar je odpotoval v Beograd.

Eksplodirala nesreča na Grškem

ATENE, 8. V neki tovarni dinamita v Lavziju, kjer so poskušali nov balistični proces, se je zgodila eksplozija, ki je ubila ravnatelja, nekega kemika in nekega delovodjo.

Nevihste in poplave na Nemškem

BERLIN, 8. Nad Berlinom sta včeraj divjali dve nevihti, ki sta skoraj v vseh mestnih delih mesta škodovali prometu. V nižjih delih mesta so nastala prava jezera. Na treh delih mesta je udarila v vod električne železnice strela, ki pa ni poškodovala nikogar. V neki banki je nastal radi strele požar, ker se je vnel telefonski kabel. Gasilsko pomoč so potrebovali na 300 krajih.

Pri mestu Halle se je utrgal oblak in popolnoma zalil premoženje. Računajo, da je pri tem prišlo več rudarjev ob življenje. O nevihtah poročajo tudi iz Saksanske Švice.

DNEVNE VESTI

Kaj je s poteštati?

Že v maju mesecu so napovedovale vesti iz Rima, da bodo povodom obletnice ustave, ki se je proslavila na svečan način preteklo nedeljo, imenovani poteštati za one kraje, kjer jih ni še. Med kraje brez poteštato spada tudi Goriška. Ob činski sveti — oz. občinski komisariji bodo torej za nekaj časa še životali po naših občinah na Goriškem. Kakor se sliši, priprave v notranjem ministrstvu za imenovanje novih poteštato niso bile še končane do obletnice ustave in zato se ni moglo izvršiti napovedane imenovanje. Ker je postal nekaj običaj, da se imenujejo poteštati samo povodom slovesnejših obletnic, se lahko sklepa, da se bo odgoditev zategnena do kakke druge take obletnice. (Prvi poteštati so bili imenovani, kakor znano, 21. aprila, t. j. povodom obletnice ustanovitve Rima, drugi povodom obletnice napovedi vojne 24. maja). Prihodnje zgodovinske obletnice bodo 20. septembra (zavzetje Rima), 28. oktobra (obletnica pohoda na Rim) in potem 4. novembra, dan posvečen proslavi zmage.

Ob eni teh obletnic bodo torej skoro gotovo imenovani tudi poteštati za Goriško. Če bi se vladi mudilo, bi se zgodilo to lahko že 20. septembra.

Koliko analfabetov je v Italiji?

Milanski «Secolo» od preteklega ponedelja se bavi v posebnem članku z vprašanjem nepismenosti v Italiji (stare pokrajine). Iz tega članka posnemamo sledeče številke, ki kažejo, kako je bila v posameznih deželah Italije razširjena nepismenost v zadnjih 50 letih (od l. 1871. do 1921., ko se je vršilo zadnje ljudsko štetje). Od vsakih 100 prebivalcev jih ni znalo ne brati ne pisati:

	1871	1911	1921
Pijemont	42	11	7
Ligurija	56	17	10
Emilija	72	33	21
Toskana	68	37	28
Umbria	80	49	37
Marche	79	51	35
Abruci	85	58	45
Lacij	68	33	26
Sardinija	86	58	49
Sicilija	85	58	49
Italija	69	38	28

Kakor se vidi, so najbolj zaostale Sardinija, Sicilija in Abruci. Po ljudskem štetju iz leta 1921. znaša odstotek analfabetov v Julijski Krajini 15%, a na Tridentskem samo 2%. Razlika znaša torej 13, oziroma celo 24! Clankar v «Secolu» pa se tolaži, da je bila l. 1923 ta razlika mnogo manjša, kajti v tem letu da od 100 novoročencev samo 15 jih ni znalo podpisati zapisnika o svoji poroki. To število pa seveda ne dokazuje nič, kajti vzeti je treba vse prebivalstvo v starosti nad 6 let in ne samo poročne pare. Tako ostane dejstvo, da so nove pokrajine glede pismenosti svojih prebivalcev daleč pred starimi pokrajinami razen Pijemonta in Ligurije.

Proti nespodobni modi

Preteklo nedeljo se je čitala v Nici na Francoskem odredba tamkajšnjega škofa glede sedenja ženske mode. Škof pravi v svoji poslanici, da je sedanja moda pohujšljiva, da je nemoralna, nevarna za zdravje in obenem škodljiva tudi v gnotnem pogledu, ker zahteva ogromne denarne žrtve. Cerkevni dostojanstveni zahteva od žen in mladenk, da morajo odklanjati tako modo in sprejemati le spodobna oblačila. Vsaki ženski, ki pride v cerkev nespodobno dekoltirana, s prozorno obleko ali brez rokavov, naj se odreče obhajilo. Ravno tako naj se zavrne tudi nevesta, ako pride sama ali pa kaka ženska iz njenega spremstva v cerkev v taki obleki, ki žali dostojanstvo sakramenta, in naj se ji odreče poroka. Sploh naj se prepove vstop v cerkev in prisostvovanje pri službi božji vsem onim osebam, ki niso spodobno oblečene.

KAKO UMIRAJO NAŠI IZSELJENCI V TUJINI?

Dobili smo poročilo, da so v noči od 30. maja eksplodirali v predoru za železnico v Lagaro (pokrajina Bologna) podzemeljski plini. Več oseb je bilo več ali manj nevarno ranjenih. Ker je pri tem delu zaposlenih več naših fantov in moč, zaznamujemo tudi mi pri tej nesreči svoje žrtve. Mrtev je ostal z razbito čepinjo Uršič Alojzij iz Banjšice. Imel je tudi zelo lep pogreb, ki so se ga udeležili vsi rojaki, tu zaposleni. Med ranjenici so Pertovt Jožef in Kofol Stanislav, oboje iz Banjšice in Gorjup Ivan iz Avč. Po večini so težko ranjeni, a bodo polagoma okrevali. Komaj iz takih vesti izvemo, kod vse se potikajo naši ljudje, služeci si s trdim delom svoj vsakdanji kruh, ki ga niso dobili na domači rojstni zemlji.

TEKMA V STRADANJU

Dandanes tekmuje vse. V vseh panogah človeškega uveljavljanja so se uvedle borbe za prvenstvo. Jutri v četrtek pa se začne tu v Trstu tekma posebne vrste — namreč za prvenstvo v prostovoljnem stradanju. Ugodina Ruggeri in Feodor Noby bosta poskusila svoje moči, da pokažeta, kdo se bo dlje časa postil. Za gledalce pa bo sviral orkester in na razpolago jim bo tudi bogato založen bufet. Tekma se bo vršila v dvorani restavracije «Al Lido», Viale XX Settembre (Akvedot) in se začne točno ob 17. uri.

Iz tržaškega življenja

Dva samomora.

Predpreteklo noč so železničarji osebnega vlaka št. 1651 zapazili pod predorom na železniški progi med Barkovljami in Trstom truplo finančnega stražnika, ki je ležalo na bližnjem tiru. Ko je vlak dospel v Miramar, je bil obveščen o dogodku tamonjski postajenščak, ki je takoj sporočil vest orožnikom. Pri izvidu na licu mesta so orožniki dognali, da je stražnik najbrž skočil pod brzovlak, ki je privozil v Trst okoli 24. uri; koleasa so nesrečniku odrzela glavo nad rameni.

Samomorilec je bil spoznan za 22-letnega Ferdinanda Greci, dodeljenega oddelku finančnih stražnikov pri Sv. Andreju. — Vzrok groznemu samomoru je bila baje nesrečna ljubezen.

— Na katoliškem pokopališču pri Sv. Ani se je večeraj popoldne zastrupila s karbolno kislino stara, do sedaj še neznanca ženska. Okoli 18. ure jo je našel neki mestni stražnik, ki je pobelil v vratarjev urad, da bi telefoniral na rešilno postajo. Ker je pa slučajno stal pred vodom pokopališča neki zasebni avto, je stražnik pozval šoferja, naj prepelje zastrupljeno v mestno bolnišnico. To se je tudi zgodilo. V bolnišnici je zdravnik izpral starki želodec, toda ta operacija je bila zaman; ob 18.20 je nesrečna starica po hudih mukah izdihnila. Vzrok samomora ni znan.

Se ubila pri skoku s tramvaja.

76-letna zasebnica Pera Trkulja, stanujoča v ul. Foscolo št. 38, je hotela večeraj popoldne skočiti na Korzu V. E. III. s tramvaja, ki je bil še v teku. Pri tem je padla tako nesrečno, da je zadobila hude poškodbe na glavi, katerim je kmalu potem podlegla v mestni bolnišnici.

Tragična usoda dveh otrok

Se oddajila od matere, ki je poslušala godbo na trgu Unità, in izginila. — Trupelce mlajšega otroka najdeno v morju.

Med množico, ki je slušala godbo na trgu Unità, se je predinočim okoli 21. ure nahajala tudi 42-letna brezposelna kuharica Marija Schoendner, rodom iz Oberreuterbacha v Avstriji, stanujoča pri družini Buda v ulici Udine št. 47. Imela je s seboj svoja otroka, 3-letnega Josipa in 10-letno Marijo. Medtem ko je ženska sledila godbi, sta se otroka igrala v njeni bližini. Čez nekaj časa je Schoendnerjeva nenadoma zapazila, da sta otroka izginila. Meneč, da sta se otroka pri igri oddaljila in izgubila med množico, ju je šla mati vznemirjena iskat. Prehodila je križem vsi trg in bližnje ulice, šla pogledat na bližnje obrežje, preiskala sleherni kot in klicala otroka po imenu, a vse zaman; od otrok ni bilo ne duha ne sluha. Tudi ljudje, ki jih je Schoendnerjeva popraševala, ali so mogoče videli, kam sta se otroka obrnila, ji niso znali o tem ničesar povedati. Naposled se je nesrečna mati domislila, da je mogoče kdo našel izgubljena otroka in ju začasno izročil v varstvo kakemu orožniku ali mestnemu stražniku. Ker sta otroka govorila le nemški in radi tega ne bi znala povedati, kje sta pustila mater, je bila ta domneva zelo verjetna. S tem upanjem se je Schoendnerjeva naposled podala na kvosturo, a ker tudi tam ni nič zvedela, se je nato podala na razne policijske komisarijate in orožniške postaje. Uspeh je bil povsod isti; nikjer ji niso vedeli ničesar povedati o njenih otrokih. Nesrečni materi je preostajalo le edino upanje, da je kdo vzel otroka s seboj na dom, zato je sklenila, da počaka do naslednjega dne. Toda reva se je varala v svojem upanju in pač ni slutila, kakšen udarec jo čaka.

Večeraj zjutraj je bila uganka o usodi pogrešanih otrok deloma rešena, a tragična je bila ta rešitev. Okoli 7. ure so pomorščaki na krovu parnika pristaniškega kapitanata «Audace» zapazili blizu pomola «Audace» v morju trupelce otroka. Ko so se prepričali, da se ne motijo, so pripluli s parnikom bliže, potegnili utopljenca, približno 3-letnega dečka, iz vode in ga prepeljali na pomol «Fratelli Bandiera».

Neki finačni stražnik, ki se je tedaj mudil na pomolu, je hitel obvestiti o dogodku orožnike. Pozneje se je podala na lice mesta sodna komisija, nakar je bilo trupelce prepeljalo v mrtvašnico mestne bolnišnice. — Kmalu potem, ko je njen otrok že ležal v mrtvašnici, je Schoendnerjeva prišla na policijski komisarij na pomolu «Bersaglieri» in vsa prepadena vprašala tamonjskega komisarja, ali je mogoče že kaj zvedel o njenih otrokih. Ko mu je žena povedala svojo žalostno zgodbo, se je komisar spomnil na malega utopljenca, ki so ga prej potegnili iz vode. Ni mu bilo težko dognati tragično resnico, da je utopljeni otrok pogrešani sinček Schoendnerjeve. Komisar je z vso obzirnostjo sporočil nesrečni materi pretresljivo novico. Ko se je Schoendnerjeva nekoliko pomirila, so jo spremlili v mrtvašnico mestne bolnišnice. Ko so ji tam pokazali trupelce, je revo objel pretresljiv jok, kajti spoznala je, da je mali utopljenec res njen pogrešani otrok.

Toda s tem je bil tragični dogodek le deloma pojasnjen. Kam je izginila hčerka Schoendnerjeve? Mari je tudi njo doletela ista žalostna usoda? Na to vprašanje je pač težko odgovoriti. Domneva se, in ta domneva je žalibog zelo verjetna, da se je deklica podala s bratcem na kraj obrežja, kjer sta oba padla v vodo in utonila. Vendar pa je pri tem zelo čudno, da nihče ni zapazil nesreče, dasi je obrežje na tistem mestu prav dobro razsvetljeno in se tam do pozne ure sprehajajo ljudje. Najbrž sta otroka zdrknila v morje s stopnic, ki se nahajajo pred trgov Unità in segajo tik do vode, zato ni bilo slišati pluska. Trupla deklice do pozne ure niso še našli, čeprav so pomorščaki pristaniškega kapitanata večeraj natančno pregledali vso površino vode okoli pomolov, svetilnika in valoloma.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Črna izvozni trg v torek dne 8. maja. Cene so bile na goriškem izvoznem trgu sledeče:

Črešnje cepjenke (vipavke) 1.80—2.20, črešnje črne 2.—2.40, grah 0.90—1.00, šparglji 2.00—2.40, krompir 0.70—0.80.

Na trg je bilo pripeljanih okoli 300 kv. črešenj.

Vipavke pojenjavajo. Blago so pokupili po večini eksporterji ter niso mogli dobiti žveplarji, ki so pričakovali znižanja cen, blaga zase. Pričakuje se zato najbrže za danes in za prihodnje dni zvišanje cen, najmanj pa vzdržanje na dosedajšnji višini.

Krminski trg je nudil te dni in v splošnem celo letošnjo sezono kaj žalostno sliko. Ona trojica ali četvorica glavnih kupcev ni, sporazumno med seboj, poznala konkurence, zato so bile cene po večini nižje od goriških. Jako pametno so zato ukrenili mnogi Brici, ki so pripeljali svoje črešnje v Gorico. Vedno bolj se vidi in doznava, koliko več so trpele briške črešnje kot pa vipavske. Posebno one iz zapadnih Brd so nudile kaj žalostno sliko.

Od začetka živahnije črešnjeve sezone pa do danes je bilo pripeljanih na goriški trg okoli 14 tisoč kvintalov črešenj. Najvišja cena jim je bila prav od začetka 1000 lir kvintal, najnižja pa okoli 40 lir, srednja cena se je zibala okoli 220 lir kvintal. Nočemo navesti povprečne vrednosti, ki jo je predstavljala množina dosedaj pripeljanih črešenj na trg. Dnevnomu organu bi se morda takoj poostrišla ušesa. Vemo pa, da so one stotine liric, izkupljene za prodane črešnje, šle pri večini poselnikov na zastale obroke davkov, za plačilo dolgov radi nakupa galice, živil v kolonijalni trgovini itd.

Pojavilo se se danes na trgu prve hrške drobnice, v malenkostni količini, v ostrašljivih cenah. V kratkem, tekom desetih dni bomo imeli na trgu marelice, katerih je letos posebno mnogo v vipavski dolini. Tudi cena se jim obeta dobra. — Smokve kažejo tudi dobro. O breskvah, katere sicer kažejo jako dobro, je pa nemogoče prorokovati, ker stopijo ravno sedaj ob času debeljenja v glavno preizkušnjo, ko po navadi dobršna polovica sadežev odleti.

Se dober teden bo treba neprestano podkladati nenasišnim sviloprejkam (kavalirjem). I. letos je premalo murvovega listja. Cena listju je zato previsoka. Za listje z vejami je dosegla cena že okoli 100 lir kvintal, za osmukano pa seveda še več. Posebno furianski kmetje ga pridno pobirajo s kamjoni po naši deželi.

Urednik «Goriške Straže» zopet pred sodiščem

«Goriška Straža» z dne 2. junija 1926 št. 41 je priobčila uvodni članek «O pravem času in na pravem mestu», kjer nanizava člankar o priliki znanega Besednjakovega govora svoje razmišljanje o razočaranju našega ljudstva, ker se mu je kljub zagotovljenim najvišjim oseb v državi, odvzelo poučevanje lastnega jezika. Dotična številka «Straže» je bila zaplenjena kot tudi poznejša petkova številka. Politična oblast se je zadovoljila s sekvestrom ne pa tako dr. pravnik, ki je obdolžil odgovornega urednika «Straže» črčevanja proti državnim institucijam. Razpisana je bila obravnava za ponedeljek 7. junija t. m. Obrambnemu zagovorniku se je posrečilo odgoditev razprave v svrhu zaslžbe raznih prič. Zaslšan bo i poslanec Besednjak. O razpravi, katere utegne biti zanimiva, bomo poročali obširneje.

Delo goriškega zelenega križa v Redipulji

O priliki velikega romanja vseh ljudskih sil Julijske Krajine v Redipuljo je bil na licu mesta tudi odelek goriškega Zelenega križa z enim avtomobilom in osebom in sicer vse tri dni 24., 26. in 30. maja. Prvi dan je bilo malo slučajev, v katerih je nudil zeleni križ svojo pomoč. Samo 20 otrokom je bilo slabo. Dva dni pozneje se je zvišalo število že na 105 slučajev, v nedeljo pa celo na 203 slučaje. 28 otrok se je pripeljalo na postajo, odkoder so se spravili domov.

O izmenjavi umetnin med Italijo in Jugoslavijo

Anton Morassi, iz znane goriške družine Morassijev, sedaj pri intendantu za lepe umetnosti za trentinsko pokrajino je pisal ravnatelju «Corriere della Sera» g. Ugu Ojetti-ju, priznanemu umetnostnemu kritiku odprto pismo v katerem se pritožuje, kako da ni mogoče doseči od Jugoslavije vrnitev 11 zabojev umetnin, odpeljanih na varno ob izbruhu vojne iz Gorice v Ljubljano. Pritožuje se, da v Ljubljani neupravičeno zadržujejo poleg ribš Tepola, lešenega kipa sv. Floriana tudi razne druge umetnine, stare dokumente, zvone last Gorice ter pergamentske listine goriških grofov.

Kot smo doznali iz tukajšnjih goriških krogov ljubiteljev umetnosti, ne obstoje od strani ljubljanskega muzeja posebnih zadržki. Vprašanje vrnitve teh umetnin pa da spada v celotni okvir sploh vsega problema o izmenjavi umetnin med Italijo in Jugoslavijo, kar baje i Jugoslavija od svoje strani zahteva vrnitev arhivov in umetnin kateri so bili odnešeni svojačasno bodisi za časa beneške republike bodisi kasneje v novejših časih iz raznih dalmatinskih mest v muzejske palače ter zasebne hiše Trsta in Benetk.

Dragocen dar umetnin goriškemu muzeju. Vnuh znanega portretista Jožefa Tominza je daroval okoli 60 risb svojega slavnega deda, ki je deloval tudi med Slovenci goriškemu muzeju.

ANNOVO

Na tukajšnji postaji «Salon d'Isonzo» je v nedeljo zvečer ob 10. uri skočila iz tira lokomotiva tovrnega vlaka. Promet je zastal, dokler niso delavci in uslužbenci lokomotive spravili zopet na tračnice. Posebna škoda se ne zaznamuje.

SOLKAN

Razčlenjeni komisar. — Kaj je s preiskavo? Naš komisar Mozetič se je čutil užaljenega po besedah mesarja Nibranta, češ da ga je razčlenil kot javnega funkcionarja. Zatožil ga je sodniji. Sodnik pa ni obsodil Nibranta, češ da dokazi Mozetiča o žaljenju niso dovolj močni.

— Radi smrti Jakinke ni baje preiskava dognala pravilnega. Ljudje se povprašujejo.

PODLISTEK

JULES VERNE: (59)

Skrivnostni otok

Iz previdnosti je Harbert naložil na žival nekaj velikih obrežnih kamnov, kar se je Nabu zdelo odveč. Nato sta se lovca vrnala proti domu ob nizkem obrežju, ki je bilo zdaj ob osekai odkrito. Harbert, ki je hotel Pencroffa presenetiti, ni za sedaj niti znil o «krasnih želvah», ki jo je na pesku obrnil, toda čez dve uri pozneje se je vrnil z Nabom na ono mesto, kjer sta pustila žival, takrat pa z vozom, da jo odpeljeta.

Nab in Harbert sta se začudeno spogledala, nato pa se ozrila okrog sebe. Bila sta gotova, da sta pustila želvo na tistem mestu. Mladenč je spoznal celo kamenje, s katerim je žival obremenil, in se torej ni motil glede kraja.

«Aha, je rekel Nab, ta korenjak se zna vendar obrniti!»

— Zdi se, je odgovoril s potrjim glasom

jejo, čemu tolika zavlačevanja. Naj bi se že enkrat razsvetile vse okolščine, radi katerih je nastopila smrt. Nejasnost le škodi ugledu oblasti.

IDRIJA

Nesreča v rudniku.

V petek 4. t. m. dopoldne se je zgodila v našem rudniku delavcu Likarju Antonu težka nesreča. Ko je omenjeni vrtil skalo z zračnim kladivom, je zadel s svedom od dinamitno patrono, ki je ostala v neki luknji od prejšnje dne. Patrona je eksplodirala in kamenje je obsulo nesrečnega rudarja; zlomilo mu je nogo in ga tudi drugače več ali manj težko ranilo po drugih delih telesa. Ponesrečenec se nahaja v oskrbi tukajšnje bolnišnice.

Sprejem novih rudarjev.

Pretekli teden je bilo na novo sprejetih v rudniško delo 37 fantov Idriščanov. Sprejem ni bil več tako enostaven kakor prejšnja leta, temveč je moral vsak prosilec vložiti pismeno prošnjo na vodstvo rudnika, opremljeno s krstnim listom, potrdilom o družinskem stanju in spricvalom o vedenju. Vseh prošelj je bilo vložilnih menda nad 400, kar dokazuje o veliki brezposelnosti, ki vlada v našem mestu. Z goričmenjem številom sicer ni veliko pomagano, dasi je s tem vsaj narejen en korak naprej, kajti od konca vojne pa do danes je rudnik sprejel silno malo novih delavcev. Govori se, da se bo čez nekaj mesecev vršil zopet nov sprejem delavcev k rudniku, kar bi bilo želeži z ozirom na veliko brezposelnost, ki vlada pri nas kakor tudi z ozirom na število rudarjev, ki je po vojni padlo od 1300 na 930.

Praznik ustave

se je tudi v Idriji praznoval z veliko slovesnostjo. Na glavnem trgu je bil narejen oder za zastopnike raznih oblasti, pred katerimi je defiliralo vojaštvo tukajšnje posade; vršila se je tudi slovesna prisega vojaštva. Gospodične pa so po mestu prodale cvetlice v prid jetižnih. Zvečer je bila v dvorani Didičevega hotela veselica s plesom kakor običajno ob takih prilikah.

LOŽE

O tatvini nam še pišejo: Na praznik v četrtek na petek dne 4. t. m. je bilo pri gosp. Josipu Svagelj, trgovcu in gostilničarju v Ložah pri Vipavi, več raznih stvari ukradenih. Razen tobaka, jastvin itd. je bila vzeta tudi srebrna ura «Remontoir» z verižico. Veričica ima na eni strani podobo papeža Pija X., na drugi pa nosi ta obsek podobo Kristusa kot dobrega pastirja. Dalje je bilo ukradeno večje število razglednic z napisom «Po zdrav iz Lože». Nekaterje pa «Lože pri Vipavi» gostilna Svagelja. — Listnica, ki je bila vzeta z obleko, je približno 20 cm dolga, iz rumenkastega usnja. V listnici so se nahajale razne slike glaseče se na ime Jos. Svagelj, ki so vse od kr. karabinerjev podpisane.

Prosi se tedaj cenj. obistnost, če opazi kaj sumljivega, da blagovolj naznani to nemudoma najbližnji orožniški postaji.

Reška pokrajina

II. Bistrica. — Delovanje državne ustanove za vojne pohablence.

Kakor so čitatelji «Edinosti» razvideli že iz več vesti, se delovanje omenjene ustanove in njenih sekcij v Reki oziroma v II. Bistrici še precej živahno giblje v splošno zadovoljnost vojnih pohablencev.

Te dni je dobil zopet znatno podporo v naravi pohabljenec I. razreda Ciril Uršič iz Bistrice, kateremu je bil brezplačno podeljen ročni voziček najnovejšega modela, tako da se bo revež lahko gibal. Razen tega bodo vsi pohabljeni, ki so potrebni, dobili nove proteze najnovejšega sistema, katere so se že začele razdeljevati. Posebne zasluge za dobro delovanje omenjene ustanove grede deželnemu poslaniku g. Arnaldu Violi, predsedniku reške sekcije Karlu Colussi in delegatu za II. Bistrico, g. Ettore Moroni. G. Uršič Ciril nas naproša, da tu izrazimo njegovo javno zahvalo za ročni voziček.

II. BISTRICA

Čebelarjem reške pokrajine.

Na povabilo gosp. Antona Znidaršiča, velečebelarja v II. Bistrici, se je sestala v nedeljo 23. maja dvanajststoričja bližnjih čebelarjev v svrhu ustanovitve čebelarске zadruge za reško pokrajino. Imenoval se je odbor za proučitev te zadeve. Vodstvo je poverjeno g. S. Šuligoju v Knežaku; tajništvo g. Milanu Ličanu iz II. Bistrice. Čebelarji reške pokrajine, obvestite svoje tovariše o tem namenu! Spoznali ste

lahko, kako težak je položaj, posebno malega čebelarja, ki mora svojo pičico medu prodati za vsako ceno, nasprotno pa kupovati čebelarске potrebščine po najvišjih cenah. V zadrugah je mogoče izboljšati take gospodarske razmere — za večje količine medu se lažje najde kupec — večja naročila orodja so cenejša.

Poleg tega čebelarji s 50 ali več panj lahko izkoriščajo oddaljene pašne, medtem ko ni to dano čebelarju z 10 panji, ker se mu ne izplača, ker ne zmora prevoznih stroškov. Zadruga bo imela to nalogo, da bodo tudi mali čebelarji deležni tega dobrot s tem, da jim bo preskrbela prostore in skupne prevoze.

In druge ugodnosti: Citajte v letošnjem 2. številki «Gosp. Vestnika» uvodni članek g. J. Furlana pod naslovom «Naloga naših zadrug» in uvideli boste, koliko vam lahko nudi zadruga. — Kje pa so se prepotrebna predavanja umnega čebelarstva, katere lahko vzdržuje zadruga?

Čebelarji reške pokrajine, strnite se v eno vrsto in bodite pripravljeni, da boste prisostvovali v i na poziv odbora občnemu zboru, ki se bo vršil po možnosti že tekom tega leta.

Eventuelne informacije in vprašanja lahko začnete pošiljati takoj na imenovana poverjenika. Za odgovor priložite pristojne znamke.

To in ono

Gladovanje — dobičkanosen posel.

Graški dijak Fred Ellern je potekel vse dosedanje rekorde v stradanju, ker se mu je posrečilo zdržati 47 dni brez jedi in pijače. Ko so odprli stekleno kletko, v kateri je bil ta čas zaprt, so mu naznanili, da si je z gladovanjem zaslužil okoli 260.000 lir v našem denarju in so ga prepeljali v — bolnišnico.

DAROVI

Mesto cvetja na grob Srečka Kosovela, daruje Stanko Svagelj L 20 Solskemu društvu. — Srčna hvala!

Borzna poročila.

Milan, 8. junija. London 133, Pariz 79.70, Svica 527.50, Berlin 653, Praga 80.90, Beograd 48.25, Amsterdam 10.95, Bruselj 81, Madrid 408, New York 27.35, Bukarešt 10.85. Vojnodškodninske obveznice 69.07%.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodi v vseh jezikih. (789)

BABICA, izkušena, sprejema noseče na dom. Ulica Chiozza 50, pritičje. 904

KROJAŠKEGA pomočnika za večje delo, skorzi vse leto, v tržaškem okraju, iščem. Naslov pri upravnistvu. 903

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Amerschitz-Sbaizer, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, telefon 20-64. 800

GLYCOL. Jako učinkovito sredstvo posebno v poletnem času in v vročini. Kdor se čuti slab na živcih in trpi na glavobolu, naj uporabi edino le «Glycol», ki odpravi v najkrajšem času. Cena steklenici L 720. Za celo zdraviljenje zadostuje 8 steklenic. Dobiva se le v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 (Sv. Jakob). 836

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko, Slavec, Via Giulia 29. 668

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Surdoč
specialist za ustne in zobne bolezni
perfekcioniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, t. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 606

KRONE
po L 2.10 komad
Zlato, briljante, platino, 20-kronske zlate komade
kupi in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 45 605

“ATLANTE”